

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu jest jednostką budżetową gminy powołaną do realizacji pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 20 sołectw, w których zamieszkuje 3 494 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Sławomir Kowalczyk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/VI/39/90 Gminnej Rady Narodowej w Opatowcu z dnia 5 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu”.

Ośrodek posiada własny REGON 291194560 i NIP 662 16 60 138.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu jest Pani Zdzisława Gwóźdź.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/254/2013 Rady Gminy w Opatowcu z dnia 30 grudnia 2013 r. Zmiany do Statutu zostały wprowadzone Uchwałą Nr XI/49/2015 Rady Gminy z dnia 16 lipca 2015 r. – dodano zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu;

Uchwałą Nr XXXIX/261/2014 Rady Gminy Opatowiec z dnia 24 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr XXXIX/262/2014 Rady Gminy Opatowiec z dnia 24 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr X/59/2011 Rady Gminy w Opatowcu z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatowiec na lata 2011-2015;

Zarządzenie Nr 5B/04 Wójta Gminy Opatowiec z dnia 30 kwietnia 2004r. w sprawie udzielenia upoważnienia dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz z zakresu świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 769/2015 z dnia 17 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 770/2015 z dnia 17 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
3. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 768/2015 z dnia 17 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu* pod poz. 9/2015.

II. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23 - 24 września 2015 roku.

2-

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu mieści się w budynku będącym własnością Urzędu Gminy w Opatowcu, przy ulicy Rynek 16, tel. 41 35 27 050. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje dwa pomieszczenia usytuowane na parterze, w których pracuje 6 pracowników. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej nie są dostateczne i nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność - w jednym pokoju pracuje dwóch pracowników socjalnych i kierownik. Brak jest pomieszczenia na indywidualne rozmowy z klientem.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Opatowcu lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

3
ygm

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 3 pracowników, tj.: kierownik i 2 pracowników socjalnych, w tym jeden do 31 października 2015 r.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $3\ 494/2 = 1\ 747$ osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.). Wprawdzie na jednego pracownika socjalnego przypada 1 747 osób, ale od 1 stycznia 2015 r. wszedł w życie art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, który mówi, iż ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Z tego wynika, że w jednostce bezwzględnie powinno być zatrudnionych trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.)

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2015 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **24 osób**, z czego 20 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy stałej do dnia kontroli wyniósł **77 065 zł**. Za 23 osoby Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS-8122Rs.1a.2012 , decyzja zmieniająca wysokość świadczenia: GOPS.8122Rs.8.2015 oraz decyzja uchylająca 000118-10-221000/2015; 000129-01-221000/2015; 000099-01-221000/2015; GOPS.8122.Rs.22b.2014 i zmiana wysokości świadczenia 000066-09-221000/2015; GOPS-8122Rs.2.2012 i zmiana wysokości świadczenia GOPS-8122Rs.2a.2012; GOPS-8122Rs.7b.2013; GOPS.8122.15.2015; GOPS.8122Rs.8.2015; 000104-01-221000/2015; GOPS.8122Rs.16.2014; GOPS.8122Rs.23.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, informacje z ZUS i KRUS o pobieraniu bądź nie świadczeń emerytalno – rentowych. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W postanowieniu decyzji informowano

5
Jęmi

stronę o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie art. 130 § 4 kpa. Zdaniem kontrolujących decyzjom należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując o tym osoby zainteresowane w postanowieniu decyzji, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Ponadto decyzje opatrzone były pieczęcią „Wójt Gminy”, a powinny być pieczęcią Ośrodka Pomocy Społecznej, ponieważ zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej, a na mocy art. 110 ust. 7 wymienionej ustawy Wójt udziela Kierownikowi Ośrodka upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Decyzje o przyznaniu pomocy przekazywane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłaca składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasilki okresowe.

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w roku 2015 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano **13 rodzinom** na kwotę **6 330 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8123Ro.11.2015;	GOPS.8123Ro.2.2015;	GOPS.8123Ro.9.2015;
GOPS.81123Ro.5.2015;	GOPS.8123Ro.4.2015;	GOPS.8123Ro.3.2015;
GOPS.8123Ro.8.2015;	GOPS.8123Ro.10.2015;	GOPS.8123Ro.13.2015;
GOPS.8123Ro.1.2015.		

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

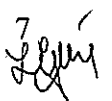
W podstawie prawnej decyzji, których realizacja była przed terminem uprawomocnienia się dokumentu, przywoływano art. 130 § 4 k.p.a. i w uzasadnieniu zastosowano zapis: *"decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdyż jest zgodna z żądaniem wszystkich stron"*. Zdaniem kontrolujących decyzjom tym powinien być nadany rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej, w sentencji poinformowanie klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu poinformowanie, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W kilku decyzjach przyznających zasiłek okresowy nie podano powodu przyznania pomocy okresowej.

W części skontrolowanych akt pomoc przyznana była nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż wnioski, które wpłynęły do Ośrodka Pomocy Społecznej po dniu 22 – 23 miesiąca, rozpatrywane były dopiero w następnym miesiącu, z powodu braku środków finansowych na ten cel w tym miesiącu (Załącznik Nr 3 - Wyjaśnienie Kierownika OPS w powyższej sprawie).

Na decyzjach widniała pieczęć „Wójt Gminy”, a powinna być Ośrodka Pomocy Społecznej z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej, a na mocy art. 110 ust. 7 wymienionej ustawy Wójt udziela Kierownikowi Ośrodka upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocy w ramach Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2015 roku do dnia kontroli udzielono ogółem dla **141 osób**. Całkowity koszt Programu w tym czasie wyniósł **24 457 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 67 osób**, w tym **3 uczniów** uczęszczających do szkoły poza terenem gminy Opatowiec i **12 dzieci** na wniosek dyrektora szkoły. W 2015 roku do dnia kontroli Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności **74 osoby** z 28 rodzin na kwotę **12 880 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Opatowiec:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dzieci
1.	Zespół Szkół w Opatowcu	jedno danie gorące	1,60 zł	41
2.	Szkoła Podstawowa w Krzczonowie	słodka bułka	1,40 zł	23
	RAZEM			64

W Szkole Podstawowej w Krzczonowie brak jest gorącego posiłku, dożywianie prowadzone jest tam w postaci słodkiej bułki, co jest niezgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w szkole brak jest stołówki oraz nie ma zainteresowania rodziców tą formą

wsparcia (Zał. Nr 4 - Wyjaśnienie dotyczące dożywiania dzieci w Szkole Podstawowej w Krzczonowie).

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności ustalano na podstawie indywidualnej sytuacji każdej rodziny. Brano pod uwagę sytuację materialną, zdrowotną oraz liczbę osób w rodzinie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8121p.14.2015; GOPS.8121p.14a.2015; GOPS.8121p.14b.2015;
GOPS.8121p.12.2015; GOPS.8121p.12a.2015; GOPS.8121p.18.2015;
GOPS.8121p.18a.2015; GOPS.8121p.9a.2015; GOPS.8121p.20a.2015;
GOPS.8121p.23.2015; GOPS.8121p.11.2015; GOPS.8121p.21.2015.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

000160-01-290500/2015; 000159-01-290500/2015; 000158-01-290500/2015;
000146-01-290500/2015; GOPS-8223doż.32.2015 i zmiana formy posiłku
GOPS.8223doż.32a.2014; GOPS.8223doż.25a.2014; GOPS.8223doż.44.2014/2015;
000163-01-290500/2015; 000161-01-290500/2015; 000143-01-290500/2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. W aktach, w których dochód przekraczał kryterium ustawowe dodawano Uchwałę Rady Gminy w Opatowcu w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do 150 %. Przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych. W decyzjach przyznających posiłki i zasiłki celowe, których realizacja była przed terminem uprawomocnienia się, w podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 130 § 4 k.p.a. oraz w uzasadnieniu wpisywano „*decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu wniesienia do odwołania, gdyż jest zgodna*

z żądaniem wszystkich stron". Zdaniem kontrolujących decyzjom tym powinien być nadany rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej, w sentencji poinformowanie klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu poinformowanie, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Tak jak w przypadku innych form pomocy, również w dożywianiu decyzje opatrzone były pieczęcią „Wójt Gminy”, a winny być pieczęcią Ośrodka Pomocy Społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, okres, na który przyznano posiłek, typ i koszt posiłku oraz miejsce realizacji dożywiania.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od września do czerwca, czyli na rok szkolny. Zdaniem kontrolujących decyzje powinny być wydawane na okres od września do grudnia i od stycznia do czerwca, tak jak rok budżetowy.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Opatowcu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka, w roku 2015 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **12 osobom zasiłków celowych na kwotę 3 644 zł oraz 13 zasiłków specjalnych celowych na kwotę 2 530 zł**. Zasiłki te przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, żywność, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków, opłatę energii elektrycznej.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

GOPS.8212Rc.12.2015;

GOPS.8212Rc.7.2015;

GOPS.8212Rc.6a.2015;

GOPS.8212Rc.13.2015;

GOPS.8212Rc.6.2015;

GOPS.8212Rc.5.2015;

10

GOPS.8212Rc.9a.2015;
GOPS.8212Rc.10.2015.

GOPS.8212Rc.8.2015;

GOPS.8212Rc.1.2015;

Zasiłki celowe specjalne:

GOPS.8212Rcs.12.2015;

GOPS.8212Rcs.10.2015;

GOPS.8212Rcs.3.2015;

GOPS.8212Rcs.16.2015;

GOPS.8212Rcs.9.2015;

GOPS.8212Rcs.8.2015;

GOPS.8212Rcs.2.2015;

GOPS.8212Rcs.7.2015;

GOPS.8212Rcs.6.2015;

GOPS.8212Rcs.4.2015; GOPS.8212Rcs.1.2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W części decyzji, których realizacja była przed uprawomocnieniem decyzji, w podstawie prawnej przywoływany był art. 130 § 4 k.p.a., a zdaniem kontrolujących rygor powinien być nadany poprzez przywołanie art. 108 k.p.a.

W części decyzji rygor nadany był prawidłowo, gdyż w podstawie prawnej decyzji przywołano art. 108 k.p.a., w sentencji decyzji informowano klienta o fakcie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności oraz podawano podwód nadania rygoru w uzasadnieniu decyzji.

W kilku decyzjach przyznających zasiłek celowy specjalny w postanowieniu nie podawano celu na jaki go przyznano. Informacja ta była zamieszczona w uzasadnieniu decyzji.

Podobnie jak w innych formach pomocy, również w tych formach wsparcia decyzje opatrzone były pieczęcią „Wójt Gminy”, a winna być pieczęć Ośrodka Pomocy Społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu nie realizuje usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

11

Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka wynika, że osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. (Zał. Nr 5 - Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z wyjaśnień Kierownika (Zał. nr 2, pkt 27) wynika, iż usługi te nie są realizowane, z uwagi na fakt, iż nie zachodzi taka potrzeba.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2015 do dnia kontroli Ośrodek opłaca za pobyt w dps **4 osób**, a koszt udzielonej pomocy do dnia kontroli wyniósł **43 277 zł**.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca ta polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno - rentowych z ZUS, KRUS, załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych, pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism, monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia, monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy, monitorowaniu osób zagrożonych przemocą, współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych, współpracy z zakładami energetycznymi dot. regulowania odpłatności za energię elektryczną podopiecznych, współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów, monitorowaniu postępów w nauce, przekazywaniu podopiecznym aktualnych ofert pracy otrzymanych od prywatnych zakładów pracy, współpracy z policją, sądami.

W 2015 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną ze 136 rodzinami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie

z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 5 kontraktów socjalnych w ramach projektu systemowego PO KL.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało zlecone Ośrodkowi na mocy Uchwały Nr XL/268/2014 Rady Gminy Opatowiec z dnia 28 lutego 2014 r.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który w 2015 roku pracował z 8 rodzinami. W dniach kontroli asystent pracuje z 7 rodzinami. Na zatrudnienie asystenta rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka nie są dostateczne i nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Brak jest pomieszczenia na indywidualne rozmowy z klientem.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu kontrolowanej jednostki.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada bowiem 1 747 mieszkańców, ale nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 12 wymienionej ustawy, który wszedł w życie od 1 stycznia 2015 r. i mówi o tym, iż ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Z tego wynika, że w jednostce bezwzględnie powinno być zatrudnionych trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień ich wydania publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W części decyzji, w przypadku których wypłata środków czy realizacja posiłku następuje przed ich uprawomocnieniem, w podstawie prawnej wpisywano art. 130 § 4 kodeksu postępowania administracyjnego i w uzasadnieniu informowano klienta, iż *„decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdyż jest zgodna z żądaniem wszystkich stron”*. Zdaniem kontrolujących decyzjom tym należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz poinformować klienta w sentencji, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu podać powód nadania rygoru, zgodny z art. 108 § 1 k.p.a.

W kilku decyzjach przyznających zasiłek okresowy w sentencji decyzji nie podano powodu przyznania pomocy okresowej.

W części skontrolowanych akt w zasiłkach okresowych pomoc przyznana była nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż wnioski, które wpłynęły do Ośrodka po dniu 22 – 23 miesiąca, rozpatrywane były dopiero w następnym miesiącu, z powodu braku środków finansowych na ten cel w tym miesiącu.

W części decyzji dotyczących zasiłku specjalnego celowego w postanowieniu nie podawano celu ich przyznania. Cel określano w uzasadnieniu.

Pomoc w formie posiłków w kontrolowanym Ośrodku przyznawana jest na okres od września do czerwca. Zdaniem zespołu kontrolującego posiłki należy przyznawać decyzją od stycznia do czerwca i od września do grudnia, tak jak rok budżetowy.

Negatywnym jest fakt, iż w Szkole Podstawowej w Krzczonowie dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, co jest niezgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

14

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W decyzjach wydanych w zakresie pomocy społecznej widniała pieczęć „Wójt Gminy”, a powinna być Ośrodka Pomocy Społecznej z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej, a na mocy art. 110 ust. 7 wymienionej ustawy Wójt udziela Kierownikowi Ośrodka upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że GOPS w roku bieżącym nie wykorzystuje kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej poza PO KL.

Pozytywnym jest, iż w kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 7 rodzinami.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16

rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Wyjaśnienie Kierownika GOPS dotyczące pobierania zasiłków okresowych.
4. Wyjaśnienie dotyczące dożywiania dzieci w Szkole Podstawowej w Krzczonowie.
5. Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

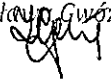
1. Barbara Nowak
2. Magdalena Pracon
3. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

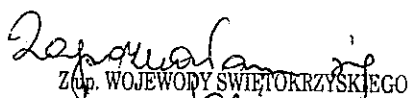
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Opatowcu

Kielce, dnia 09 października 2015 r.

Data podpisania protokołu:
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

15.10.2015 ✓
Zdzisław Gwóźdź

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 2

Z Op. WOJEWODY SWIĘTOKRZYSKIEGO

Renata Segiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ